

# Een Slimme Specialisatie Strategie

## Lessen uit het OESO project + Vlaamse inbreng

*Patries Boekholt & Jon van Til*

*EWI –Focus Bijeenkomst*

*25 februari 2013*

---

## In deze presentatie

---

- Voor de pauze:
  - Internationale context van het OESO project
  - De Vlaamse cases
- Na de pauze
  - De slimme specialisatie in Vlaanderen
  - Lessen uit de OESO + Vlaamse cases

## Internationale context van Smart Specialisation concept

---

- Oorsprong van de term in een expert groep van DG Research (Dominique Foray et al.)
  - *Bouwt voort op kennis en begrippen uit (regionale) economie en innovatieliteratuur*
- Opgepakt door DG Regio: een regionale specialisatie strategie (RIS3) als ex-ante voorwaarde voor Structuur Fondsen
  - *Via het IPTS in Sevilla een S3 Platform opgezet*
- OESO & Working Group on Innovation and Technology Policy
  - *Uitwerken van de concepten en ontwikkelen van praktische tools*
  - **Deel I** *Baseline Studie Regionale Profilering (Koenraad Debackere), Governance Profielen (Claire Nauwelaers), Selfassessment Tool (Christian Hartmann)*
  - **Deel II:** *18 case studies uit 13 landen*

## Kernpunten uit het S3 denken

---

- Kies prioriteiten in het innovatiebeleid op basis van waardecreërende activiteiten waar je als regio sterk in bent of internationale potenties hebt
  - -> *evidence based*
- Vertrouw op een ‘entrepreneurial discovery proces’ waarbij een juiste combinatie van bottom-up en top-down prioritering wordt gevonden
- Focus op dynamische en duurzame clusters die concurrentiekracht hebben
- Stem het beleid af zowel verticaal (multi-level governance) als horizontaal (vooral als het om maatschappelijke uitdagingen gaat)

## Twee cases uit Vlaanderen

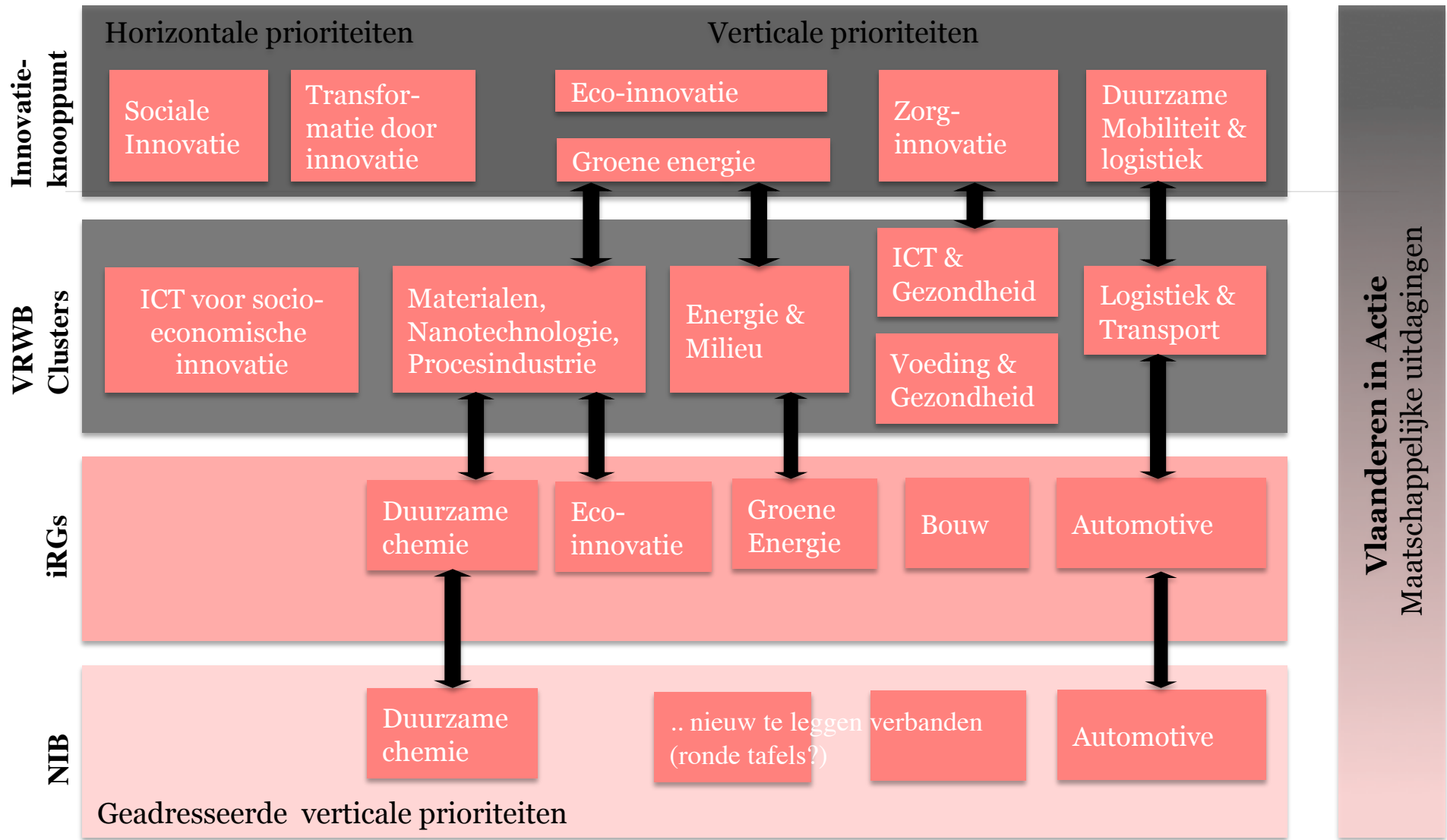
---

- Bewust twee hele verschillende cases gekozen
- Sluiten beiden aan bij belangrijke maatschappelijke uitdagingen
  
- *Nano-tech for Health (NfH)*
  - *Eerste drijfveer vanuit het onderzoekslandschap*
- *FISCH*
  - *Eerste drijfveer vanuit de ondernemingen*

## Vlaanderen en de facto ‘smart specialisation’

---

- Historisch gezien: belangrijke keuzes zijn in het verleden al gemaakt door het opzetten van de SOCs
- Daarna een veelheid ‘bottom-up’ initiatieven van ‘het middenveld’ (competentiepolen, etc...)
- Verschillende actoren in het Vlaamse O&O landschap komen met hun eigen ‘prioriteiten’
- De VRWB/VRWI exercities over clusters was een eerste poging dit meer ‘evidence based’ te doen
- Dilemma nu: een veelheid van ‘prioriteits’-thema’s die deels overlappen



## Lessen voor S3 in Vlaanderen (1)

---

1. De sterke initiatieven die ‘boven komen drijven’ hebben duidelijke ‘leading-actors’ die andere stakeholders inclusief bedrijven kunnen mobiliseren
  - *Initiatieven die zijn doodgebloed hadden dat niet*
  - *Goed georganiseerde netwerken met meer dan één speler*
  - *De cases laten een grote mate van zelf-organisatie zien*
2. Huidige initiatieven leunen op bestaande sterktes: kernpunt van de S3 discussie
  - *Vergt strategische intelligentie en ‘evidence’ om dit vast te stellen*
  - *Data over huidige economisch sterktes alleen niet genoeg maar alleen wetenschappelijke sterktes ook niet*
3. De grote verschillen tussen de cases laten zien dat eenduidige keuzecriteria voor prioriteiten niet evident zijn



## Lessen voor S3 in Vlaanderen (2)

---

- Beide cases laten zien dat ‘multi-level governance’ nodig is
  - *Voor Vlaanderen is het belang van de internationale dimensie zeer groot -> organiseert zichzelf vrij moeizaam*
  - *Risico om ‘tussen twee beleidsstoelen te vallen’*
- Het (mede-)ondersteunen van een (breed gedragen) strategieproces met duidelijke mijlpalen en go-no-go momenten helpt om de bestendige clusters te identificeren
  - *Vergt wel een flexibel ‘steunkader’*
  - *Minimum eisen aan netwerk en potentiële lead-actor(s)*
- Ieder initiatief heeft een heel unieke nood aan de juiste ‘strategische intelligentie’
  - *Deels moet dit zelf ontwikkeld (competentie mapping NfH, roadmaps Fisch) deels is dit commercieel beschikbaar (marktstudies)*

## Lessen uit alle OESO case studies

---

- Het S3 concept slaat aan zelfs buiten Europa
  - *Veelheid van strategie-exercities die de S3 filosofie volgen*
- Prioriteiten stellen ondervindt nog steeds weerstanden
- Het ‘*entrepreneurial discovery process*’ kan van een veelheid van actoren komen
  - *Vaak genetwerkte actoren en niet de ‘eenzame entrepreneur’*
  - *Opschaling van losse initiatieven nodig om echte impact te hebben*
- Belangrijke uitdagingen voor beleidsmakers
  - *Objectieve keuzecriteria voor speerpunten*
  - *Parallele strategieprocessen*
  - *Balans tussen bestaande sterktes en opkomende sterktes (ofwel tussen huidige werkgelegenheid en risicovolle innovatie)*
- Evaluatie en monitoring van S3 nog een grote uitdaging

## Beleidsdilemma's die de cases illustreren

---

- Als men wil zou willen **kiezen** waar de schaarse middelen in te steken: op basis van welke criteria?
  - *Korte termijn <-> lange termijn perspectief*
  - *Laag risico <-> hoog risico*
  - *Bestaande economische sterktes (maar wellicht niet meer competitief) <-> toekomstige economische sterktes (maar wellicht met risico geen economische inbedding te vinden)*
  - *Maatschappelijke uitdagingen <-> economische kansen*
  - *Strategisch vanuit beleidsperspectief <->gedragen door de Vlaamse stakeholders*
  - *Lokaal sterkte <-> internationale aantrekkingskracht*
  - *(Financieel) engagement van overheid <-> (financieel) engagement stakeholders*

## Een portfolio benadering om balans te houden

---

- De aanpak zou geen of-of keuze moeten zijn maar een beperkte portfolio met gevestigde en opkomende domeinen
  - *Maar dat vergt ook 'exit-routes'*
  - *Faciliteren van het strategisch proces van het middenveld dmv lichte constructies -> moet wel duidelijke doelstelling en tijdsfad hebben en mijlpalen om te evalueren of voortgang is gemaakt*
  - *Evidence based -> op basis van huidige en toekomstige sterktes in een internationaal perspectief*

technopolis |group|

Dank u

---

technopolis |group| has offices in Amsterdam, Ankara, Brighton, Brussels, Frankfurt/Main, Paris, Stockholm, Tallinn and Vienna

---